עיתונות

ירושלים, שיכונים סביב לה

התצלום המיפלצתי בעיתון הגרמני נראה כפוטומונטאז' — אך הוא לא היה כזה

ניספח־העיתונות הנמרץ בשגרירות ה־ישראלית בבון, יהודה מילוא, הסתכל ב־תצלום, וגזעם. כעבור רגע, שמח. סוף־סוף היה בידו האמצעי להתנקם בשבועון הגרמני, שעורר את רוגזו מזמן.

שבועון־המיליונים שטרן שרוי זה־מכבר במצב מילחמה עם שילטונות ישראל. הנובע, יש שאומרים, מן היחסים ההדוקים הקיימים בין מנגנון־ההסברה הישראלי לבין השבועון המתחרה בשטרן, קוויק.

מזה כמה חודשים עוקב מילוא בזעם גובר אחר הכתבות של שטרן, הנראות לו אנטי־ישראליות, ואפילו אנטי־שמיות.

התצלום שלפניו הגדיש את הסאה.

שקר גס: היתה זו תמונה שהתיימרה להיות תצלום של ירושלים. היא הופיעה בגימין כהן, זקף עיניים תמהות.

התובע ביקש הפסקה קלה במישפט. קהל־הסקרנים נידרך במקומות.

היה זה שעה שעורך־הדין אריה מרינסקי, סניגורם של יצואנים שהואשמו בהוצאת תעריצים מהממשלה בתואנות־שווא, ביקש לצרף לתיק מיסמך רישמי של מישרד־האוצר, המעודד יצואנים אלה לזייף מיסמכים.

השופט נרתם. השופט הפך שוב רשוב במיכתב, שנשא את התימתם של האדונים מיזרחי ובן־שימחון מאגף מטבע־החוץ באוצר, ואשר הופנה לתברת מרום, שבעליה ישבו אותה שעה על ספסל הנאשמים, והתקשה להאמין למראה־עיניו. במיסמך האוצר נאמר בין השאר:

„אנו מבינים שנתתם ללקוחותיכם הנחה אחידה בשיעור של 50 אחוז, על־מנת להקל עליהם את תשלומי המיסים בארצ־תיהם, ולא הנחה ממשית שתקטין את התמורה שתועבר ארצה. נא להעביר אלינו את מלוא סכום המס."

במילים אחרות, המיכתב קובע כי ידוע לאוצר שחברת מרום לייצוא טכסטיל ו־מנהליה אברהם שמאי (50) מתל־אביב, בעבר מנכ"ל בנק קרדיט, ניסים שרעבני (57) ויוסף צורבאום (47), זייפו מיסמכים המועברים לארצות מערב־אירופה, לשם נשלח מישלוח הטכסטיל, אך למרות זאת דורשים שלטונות האוצר תשלום מס על ערכה המלא של הסחורה.

כאן הכין עורך־הדין מרינסקי הפתעה נוספת לבית המשפט כאשר העלה לדוכן העדים, כעד־הגנה, את אריה בן־פלאי, פקיד בכיר ביותר במישרד־המסחר והתעשייה, שאישר בפני בית־המישפט, כי אכן מעודד משרד המסחר והתעשייה יצואנים לרמות את שילטונות־המס באר־צות אחרות. סיפר בן פלאי בין השאר בעדותו:

„נתקלנו במקרים כאלה בהם הקטינו יבואנים את החשבונות, כדי שהלקוח בחו"ל ישלם פחות מכס. לממשלה ידוע, כי יש יצואנים שכדי לשמוד בתחרות בחו"ל הם מפחיתים מהחשבונות. יש מיק־רים בהם הממשלה מאשרת מראש ליצואן לשלוח חשבונות מופחתים.

„עם זאת," הוסיף בן־פלאי, „לגבי תמ־ריצים" — העבירה בה הואשמו הנאשמים — „חייבים לכתוב את הערך האמיתי."

בהסתמך על המיסמך, ועל עדותו של פקיד מישרד־המיסחר־והתעשייה, קבע עורך־הדין מרינסקי, בנאום־ההגנה שנשא:

ללא קשר עם הנאשמים והאשמה נגדם התגלה והוכח לבית־המישפט, מעבר לצל־צילו של ספק, כי „שולחיו" של המאשים אינם בוחלים מלעודד ולאשר „גניבות" חיוניים ממש זהים, כאשר המדובר בכספי מדינה ידידותית כלשהי זולת ישראל. הבראת המשק הישראלי ועידוד היצוא מקדשים, יפן הסתם, את כל האמצעים. התרעומת של באי־כוח היועץ המשפטי לממשלה כלפי הנאשמים הינה, איפוא, תרעומת סלקטיווית ביותר, הנישענת על ערכי־מוסר דו־סיטריים:

„כיוון אחד: כיוון התרמית כלפי חוץ. נאמר לאוזח: זייף וסייע לגניבה מאוות־

(המשך בעמוד 32)

תצלום בירושלים ב„שטרן"
פוטומונטאז' ?

על־גבי שני עמודים שלמים של שטרן, תהראתה כיצד עולים ומטפסים שיכונים על הר־הבית ועל כיפת־הסלע.

מילוא הכיר את ירושלים די הצורך כדי לדעת שתצלום זה אינו יכול להיות אמיתי. הפעם, כך חשב, תפס את שטרן סוף־סוף בשקר אנטי־ישראלי גס.

הוא ישב והכתיב מיכתב חריף למערכת. „אנו רואים בפוטומונטאז' זה הסעייה מכוונת של הציבור," נכתב, „נראה ש־רציתם לעורר את הרושם שהישראלים פוגעים במקומות הקדושים למוסלמים, מבלי להתחשב ברגשותיהם. אך העובדה היא, שהשיכונים החדשים מרוחקים מן ה־מקומות הקדושים לפחות עשרה ק"מ..."

זה לא זה. המיכתב לא דיכא את רוחם של עורכי שטרן. להיפך, קל היה להם לסתור את דבריו של הניספח הזריז, שאינו בקיא בצילום.

הם פירסמו את הדברים במלואם, הוי־סיפו רק הערה קטנה משלהם: „התמונה שהניספח הישראלי חושב אותה לפוטו־מונטאז', אינה כזו. הצלם מקס שלר צילם את ירושלים בעדשה טלסקופית מקירבת מסה האי"מ. משם ניתן לראות את העיר העתיקה את השיכונים החדשים בצורה המרשימה ביותר."

טיבה של עדשה טלסקופית הוא שהיא מקרבת את הדברים, מעוותת את הפרספק־טיווה מבלי להיות פוטומונטאז'.

שטרן הניח לקוראיו להסיק את ה־מסקנה שרבים מן הישראלים הסיקו כבר מזמן: שילטונות ישראל משחיתים את נוף ירושלים ללא תקנה.

מנגנון

גניבה בשם החוק

המדינה מעודדת יצואנים לרמות, ואחר־כך מעמידה אותם לדין

שופט בית־המישפט המחוזי בתל־אביב,

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • זמעורכת ותמינהלת: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מיזן מברקי: עולמפרס • „הדשות החדש" בע"מ, ת"א, רח' בן־אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • הפו"ל: העולם הזה בע"מ.